

Skontrakt.

Till brukare från den 14 Mars 1891 af torpet Kybygge
under Berga beläget i Kalmar län, Handbörds härad och Högsby socken,
antages Torpären Johan Svensson
mot följande vilkor:

- 1:o. Utgöra wid Berga eller hvarhelst dit han budas ett karldagswerke hvarje helgfri dag eller 202 ft. dagswerken på året; skulle helgdag inträffa, utgöres dagsverket dagen efteråt; skulle torparen hålla sig dräng, är han skyldig att efter budning låta denna förrätta dagswerken på gården för öre pr dag från den 1 Oktober till den 1 April, för öre under April, Maj och September och för den öfriga tiden af året öre pr dag.
- 2:o. Utgöra lifaledes sex ordinarie hjondagswerken och defutom så många extra, som budas, dock ej öfver ett om dagen, och erhåller torparen för desja sednare 40 öre från den 1 April till den 1 Oktober och 38 öre från den 1 Oktober till den 1 April, likväl med vilkor att hjonet är arbetsfört och ej underårigt.
- 3:o. Utgöra i tour med öfriga torpare hjelpdagswerken i ladugården om helgdagarna.
- 4:o. Förrätta tvenne kyrkstjutsar, tvenne mellanstjutsar om 2 a 3 mil och tvenne långstjutsar om 4 a 5 mil med häst och åkdon, och är torparen skyldig lasja sex centner 10 stälp.; skulle flera stjutsar påfordras, är torparen skyldig att efter budning förrätta dem och erhåller han derför efter öre pr mil.
- 5:o. Afberga och hemföra höet å det för sådant ändamål torpet tillbelade ängtycke.
- 6:o. Med 1 hästar och åkdon, 1 förklarar och 1 hjon biträda wid gödsjeförningen på Berga under loppet af 6 dagar; skulle påläsning ej ske ordentligt eller hinder uppstå genom torparens förvällande, påläggas straffördagar.
- 7:o. Aftröfsta och rengöra flera träffar rådg eller förrätta annat deremot svarande arbete.
- 8:o. Spinna fyra stälp. tågor eller atta stälp. blånor.
- 9:o. Förrätta kronostjuts för pr 3.45 i Berga i tour med öfriga torpare mot ersättning af stjutslegan.
- 10:o. Underhålla den del af Manne Kraumans landsväg, som är eller kan blifwa torpet tilldelat.
- 11:o. Lemna wid Berga efter tillfägelse årligen 1/2 fot asfa, 3 kannor lingon, 1 kannor hallon, ~~1~~ 1 frilla ägg.
- 12:o. På eller egor efter utsyning afverka tolfster sågstockar, förande dem till eller sågar samt derifrån utföra tolfster plank, tolfster bräder till plats, som af egaren eller desj ombud bestämmes, dock ej öfver 4 mil; lifaledes upphugga famn $\frac{3}{4}$ ved,

Johan Svensson

..... fann $12/4$ wed och föra dem till och skall weden wara framförd före den (såwida ej wid derom gjord anhållan egaren eller deß ombud ger längre anstånd); i motsatt fall föres weden med gårdens dragare och erhåller då ej torparen något för upphuggningen.

- 13:o. Förrätta budgång till fina granmar, då egaren eller deß ombud derom tillhåger.
- 14:o. Allt arbete, som utgöres, sker på torparens egen kost och med egna verktyg; men då han ordentligt fullgjort sina skyldigheter, betales honom årligen 18,2 ~~lbfot~~ råg, ~~lbfot~~ ~~corn~~ ~~lbfot~~ ~~håser~~ eller deß wärde i penningar efter årets markgångspris och kontant Tjugofem Kronor.
- 15:o. Egaren förbehåller sig att låta brandsjeftra torpets åbyggnader och torparens lösören, för hwilket allt torparen erlagger brandsjodsafigiften, hwilken, om torpet genom eld skulle förstöras, för byggna- derna tillfaller egaren, och är torparen skyldig biträda med arbete och förlor wid nytt torps upp- byggande, emot ersättning; har torparen eller hans folk warit förwällande till eldens uppkomst, erhåller han ingen ersättning för sitt arbete.
- 16:o. Answara för torpets utlagor och onera efter lag och husehys förordningar, torpet wäl häfda och i stånd hålla, såwäl till byggnad, åker, äng, stängsel, hagar och diken, samt följaktligen wid ett blif- wande afträde, i enlighet med då på torparens befostrad skeende husehys, ersätta den brist, som för försummelse härtinnan kan uppstå.
- 17:o. Torparen får i sin tjenst ej antaga annat än ogift folk, som skall af jordegaren eller deß ombud godkännas för att få utgöra dagsverkskyldigheterna.
- 18:o. Wid laga answar och påföljd att genast afflytta torpet, förbjudes torparen att sälja eller från tor- pet afföra hö eller annat foder, löf, gödsel eller wirke, af hwad bestaffenhets det wara må, ej heller wid blifwande afflyttning, utan tillfaller allt foder torpet utan ersättning.
- 19:o. Nödigt wirke till underhåll af åbyggnader samt redskap erhåller torparen efter derom gjord anmälan och skedd utsyning. Till wedbrand får å anwijad plats i stogen tagas windfälln och grenar, men ej på rot stående träd, wid det answar, som lagen för skogsåwerman bestämmer.
- 20:o. Löfbrott erhåller torparen efter skedd utsyning till tjog löf; men af björket erhåller ej tor- paren mera än det, som blir utsyn till underhåll af hans redskap, utan skall han ordentligt afqwista detta och lägga i högar före den 1 November hwarje år, i motsatt fall legas derför på torparens befostrad och förlorar han sin rätt att följande året få något löfbrott.
- 21:o. Då torparen förmärker skogsåwerman, stöld eller ohägn å gårdens egor eller tillhörigheter, är han skyldig att hos jordegaren eller deß ombud sådant genast tillkännagifwa wid äfwenthyr att han i mot- satt fall anses delaktig i brottet.
- 22:o. Skulle torparens egna kreatur infonna på gårdens egor, pliktat han för hwarje gång sådant händer 1 ~~karldagswerke~~ för hwarje djur, utom ersättning för den stada, som djuret funnat föröfwa.
- 23:o. Karldagswerken börja wid gården kl. 4 om morgonen från den 1 April till den 1 Oktober och slutar kl. 9 på aftonen eller sednare, då arbetets styndsamhet sådant påfordrar. Sjondagswerkerna börja under denna tid kl. $1/2$ 8 på morgonen och sluta som karldagswerkerna är bestämdt. Un-

der den öfriga tiden af året börjar arbetet i dagningen och slutar i skymningen. Arbetare, som ej infinna sig på bestämd tid, erhåller blott $\frac{3}{4}$ dagsverke.

- 24:o. Försunnar torparen att, utan anmältd och af jordegaren eller des ombud godkändt laga förfall, utgöra här förut beskrifne skyldigheter, pliktar han för hvarje gång sådant händer dubbelt så mycket som den skyldighet, hwaruti han brutit; försunnar torparen att frambära bud till sina grannar, då derom är tillsagd, pliktar han hvarje gång Kronor och ansvarar torparen i hvarje förefommande fall äfwen för sitt folk.
- 25:o. Torparen får ej hafwa mer än en häst och får ej mera än en gång i weckan föra för främmande personer, ware sig skjuts eller last af hwad beskaffenhet som helst, utan skall han då dertill begära tillåtelse af jordegaren eller des ombud; skulle detta uraktlätas, göre torparen lika lång skjuts för gården utan ersättning.
- 26:o. Då torparen emottager torpet med utsådd höstfädd, är han skyldig att wid ett blifwande afträde lemna utsådd fot råg i tunnland wäl häfdad, dikad och gödslad jord utan ersättning; har torparen ej emottagit torpet utsådd, skall han likwäl wid afträdet lemna det uppsädd, som ofwan synes, men erhåller då, såwida han ordentligt beredt och sådt jorden, dubbla utsådet; i motfatt fall beror det på jordegaren huru mycket han kommer att få.
- 27:o. Uppsägningen af detta kontrakt är ömsesidig, med rättighet för torparen att derwid tillgodonjuta laga fordag; men skulle han försomma att fullgöra föreskrifne wilkor eller beträdas med oärlighet eller ett otillbörligt uppförande i öfrigt, är han skyldig att på tillsägelse genast afflytta från torpet med förlust af wäxande gröda.
- 28:o. Af detta kontrakt är till ömsesidig efterrättelse 2 exemplar upprättade, hwaraf det ena förwaras af jordegaren och det andra af torparen.

..... *Benja* den *24 Maj* 18*90*

Juwendersson

Med ofwanstående kontrakt förklarar jag mig nöjd:

Johan Swensson
m. h. p. p.

Wittnen:

Pavel Sernow

J. H. Gustafsson